

Compliance: een ingewikkeld begrip

EEN SCHONE TAAK OP WEG NAAR PIR

Tekst: Kees Kappetijn (Kappetijn Safety Specialists)

Voor veel mensen is 'compliance' een verschrikkelijk thema, dat ook nog eens moeilijk beet te pakken is. Het wordt vaak geassocieerd met overhoring, examens en gedetailleerde ondervraging door juristen, verzekeringsauditors, complianceofficers en overheidsinspecteurs.

Compliancy staat voor ‘gebouwd en geëxploiteerd volgens technische inzichten, standaarden, procedures en voorschriften waarvan we denken dat die het best zijn’.

En compliancy is inderdaad vaak moeilijk beet te pakken, maar ook omdat we het zelf moeilijk maken: we raken onze basisontwerpstukken en tekeningen kwijt bij overnames, we laten mensen onderhouds- en veiligheidsplannen maken die daar niet voor geschoold zijn, we schrijven rapporten met steeds wisselende uitgangspunten en we staan toe dat het management beslissingen neemt waarvan we weten dat die afwijken van de standaard.

Compliancy staat voor weten waar de lat ligt en hoe hoog die ligt, weten of je eraan voldoet is de schone taak die gedaan moet worden.

RISICO'S VAN INCOMPLIANCY

Incompliancy leidt tot risico's, zeker als die zich langzaam manifesteren en zich zonder monitoring kunnen ontwikkelen. Gebruik, veroudering, onderdelenvervanging door goedkope imitatie en externe schade-impact hebben negatieve invloed op de staat van een systeem en dragen het risico in zich dat wat eens voldeed en misschien wel best practice was, afloopt naar oud en onvoldoende veilig en onbetrouwbaar. Incompliant aan de eisen en standaarden. Vaak is daaraan verbonden dat systemen onveilig worden, dat onderhoudskosten hoger worden en certificeringen en kwaliteitskeuren voor een product onder druk komen te staan. Compliancy is daarmee een thema

ZO WORDT DE MATE VAN COMPLIANCY BESCHOUWD EN KOMT EEN OORDEEL TOT STAND DAT HET BEDRIJF IN HOGE MATE ZELF IN DE HAND HEEFT

dat veel aspecten van een bedrijf raakt: de goede naam, de continuïteit, de werkomstandigheden, de verzekeraarbaarheid, het aansprakelijkheidsregime voor het management, et cetera. De installaties en systemen waarmee een bedrijf werkt moeten aan de ontwerpeisen voldoen, en waar aan de orde, van updates worden voorzien. Beheer en onderhoud moeten worden uitgevoerd volgens eisen van een leverancier of een toepasselijke standaard. Compliancy borgt kwaliteit en betrouwbaarheid. Veronachtzaming daarvan en een koers richting break-down maintenance brengt kwaliteit en betrouwbaarheid in discussie en geeft onzekerheid over ontwikkeling van kosten op de langere termijn.

DE BRANDWEERAANWIJZING

Een voorbeeld: de aanwijzing bedrijfsbrandweezorg ex artikel 31 Wet Veiligheidsregio's. Bedrijven met grotere hoeveelheden gevaarlijke stoffen op hun site vallen onder een specifiek veiligheidsregime: tot december 2023 heetten dit de BRZO-bedrijven, vanaf januari 2024, met volledige implementatie van de Omgevingswet, zijn dit de Seveso-inrichtingen. Nederland kent er ruim 400, Rotterdam een kleine 100. Een deel van deze bedrijven dient zich voor brandveiligheidsvraagstukken voor te bereiden met een bedrijfsbrandweerorganisatie, een

Kees Kappetijn

combinatie van mensen, middelen en voertuigen en brandblus- en bluswatersystemen. Zodra een bedrijfsbrandweerorganisatie verplicht is, kan de veiligheidsregio daar een aanwijzing voor geven, en in die aanwijzing zowel voorschriften stellen aan de beschikbaarheid, omvang en opkomst van de brandweer als aan het regime voor Inspectie, Testen en Onderhoud van de systemen. Voor het Inspecteren, Testen en Onderhouden van systemen moet een aangewezen bedrijf beleid ontwikkelen en vaststellen (het zogenaamde ITO-beleid), beleid dat gebaseerd is op zaken als ontwerpcriteria en gebruik, criteria voor veroudering en afkeur, en standaarden voor het doen van tests, keuringen en onderhoud en de frequentie daarvan. Het ITO-plan slaat vaak terug op zaken als detectie- en brandblussystemen op installaties en opslagtanks, het bluswatersysteem met pompen van de site, de omvang en kwaliteit van het blusschuim dat op een locatie beschikbaar moet zijn en de afvoer en opvang van verontreinigd water dat bij inzetten en oefeningen is gebruikt.

EEN ITO-PLAN IS HET INSTRUMENT DAT ZICHT GEEFT OP DE MATE VAN COMPLIANCY VAN DE INSTALLATIES EN DE VEILIGHEIDSSYSTEMEN DIE DAAR ONDERDEEL VAN UITMAKEN

Een ITO-plan is het instrument dat zicht geeft op de mate van compliancy van de installaties en de veiligheidssystemen die daar onderdeel van uitmaken. Vanzelfsprekend door het bedrijf zelf gemaakt, het zijn immers haar installaties en systemen waarmee product voor afnemers wordt gemaakt. Het bedrijf zelf is als eerste aan zet om te bepalen hoe dat zo lang mogelijk, zo veilig mogelijk en op continuïteit en kostenbeheersing gericht kan worden gedaan. Branche- en normorganisaties als NFPA en NEN bieden voor veel ITO-zaken houvast via uitgeschreven en

op praktijk gerichte standaarden. Zo kan voor ITO-beleid voor brandveiligheidssystemen worden teruggegrepen op de NFPA 11 en 25.

COMPLIANCY BORG T KWALITEIT EN BETROUWBAARHEID

Een aanwijdsdocument voor bedrijfsbrandweezorg bevat al 100 inhoudelijke criteria (exclusief bijlagen) die via voorschriften zijn voorgeschreven. Een stevig compliancy-vraagstuk derhalve.

COMPLIANCY & ITO

Het ITO-plan is één van de documenten waarmee het bedrijf communiceert met zijn verzekeraars over de risico's, en daarmee uiterst relevant voor zaken als premiebetaling en uitkering (en dus ook vermindering of uitsluiting van uitkering bij verwijtbare incompliancy's). Met een goed ITO-beleid worden frequenties en negatieve effecten van uitval en schades immers kleiner. Een ITO-plan is tegelijk een kerndocument voor het bevoegd gezag (in dit geval de veiligheidsregio) om te beoordelen of een bedrijf zaken rond veiligheidsinstallaties voldoende goed beheerst. Een ITO-plan dat volgens relevante standaarden is opgezet, met transparante frequenties voor uitvoering van allerlei inspectie- en testactiviteiten en werkt met eenduidige werkprocessen en registratielijsten is de helft van het compliancy-oordeel. De andere helft wordt bepaald door de mate waarin zichtbaar is dat het ITO-plan ook in de praktijk wordt uitgevoerd en uitvoering wordt gedaan door deskundige contractors en getrainde mensen. Zo wordt de mate van compliancy beschouwd en komt een oordeel tot stand dat het bedrijf in hoge mate zelf in de hand heeft.

PERMANENT INSPECTION READY: PIR

ITO-beleid en compliancy kunnen als ingewikkeld en ongrijpbaar worden gezien. Bedrijven grijpen terug op externe dienstverleners voor het uitvoeren van de benodigde ITO-activiteiten en vertrouwen op de professionaliteit van die dienstverleners en de mensen, middelen en procedures die worden ingezet.

HET CONSEQUENT VOLGEN VAN ZES OP ZICH SIMPELE STAPPEN MOET DE QHSE-MANAGER HET COMFORT GEVEN IN CONTROL TE ZIJN

Verschuiving van de compliancy-verantwoordelijkheid wordt dat genoemd, en is naar de aard ongewenst. Dienstverleners kunnen ITO-activiteiten uitvoeren, en zullen dat veelal hoogwaardig en vakbekwaam doen. Maar uiteindelijk rapporteren ze over hun activiteiten aan het management, die vervolgens tot een oordeel moet komen over de mate van compliancy, en de eventuele noodzaak om bepaalde systemen of componenten te repareren, reviseren of vervangen.

Hoe kan een bedrijf dit nu zodanig gestructureerd oppakken, dat

uitvoering van ITO-werk en oordeelvorming over compliancy bij de juiste partij liggen, en het resultaat door het bedrijf goed kan worden uitgelegd aan zowel de interne compliancy-officer, de verzekeringsagent en de toezichthouder van het bevoegd gezag? Hoe kan het bedrijf in control komen en in een continue staat van 'PIR' raken? Een staat van Permanente Inspection Readiness? Daarvoor is een simpele methode ontwikkeld die zes stappen kent en uitgaat van de kwaliteitregelkring van Plan-Do-Check-Act.

ZES STAPPEN NAAR OVERZICHT EN PIR

Vaak is het de QHSE-manager in het bedrijf die de kwaliteit van de veiligheidssystemen monitort en bewaakt, en dus een compliancy-oordeel daarover moet hebben. De QHSE-manager volgt onderstaande zes stappen om in control te zijn. De stappen staan op zichzelf en zouden in principe in elke applicatie voor assetbeheer moeten kunnen worden geplaatst.

1. Borging van de beschikbaarheid van de relevante ontwerpdocumenten en tekeningen, veiligheids(risico) documentatie, standaarden, vergunningen, verzekeringsarrangementen, certificeringskaders, et cetera. Dit is de stap waarin de BillyBox (het eerste deel van de formele bedrijfsbibliotheek) wordt gevuld;
2. Borging van de beschikbaarheid van de documentatie en plannen die het concrete beleid en de te leveren prestaties op het bedrijf voor goed onderhoud en veiligheid bepalen. Dit is de stap waarin de BeleidsBox (het tweede deel van de bedrijfsbibliotheek) wordt gevuld;
3. Beschikbaarheid van plannen die de planning van activiteiten in relatie tot Inspectie, Testen en Onderhoud van assets en installaties bepalen: het ITO-jaarplan. De Plan-stap van de PDCA. In deze stap worden ook de afspraken vastgelegd voor de inzet en kwaliteit van de externe dienstverleners en de mensen en spullen die worden ingezet;
4. Uitvoering van alle activiteiten in het licht van Inspecties, Tests en Onderhoud en de werkprocessen en registratielijsten die daarvoor de basis zijn. De Do-stap van de PDCA. In deze stap wordt ook het Werkplan voor uitvoering van acute maatregelen en de MoC-procedure ondergebracht, één van de elementen die elk Seveso-bedrijf in zijn VBS moet laten terug komen;
5. Evaluatie van de bevindingen van het ITO-werk en de vergelijking van de uitvoering (Do) met de voorbereiding (Plan). De Check-stap van de PDCA. In deze stap worden audits en trendanalyses gemaakt en komt inzicht tot stand in de daadwerkelijke staat van assets en veiligheidssystemen en de vraag in hoeverre langjarige continuïteit geborgd is, of niet;
6. Voorstellen voor verbeteringen die aan installaties kunnen worden doorgevoerd om veiligheid te borgen en het functioneren van systemen te borgen of te verbeteren. Dit is de Act-stap van de PDCA.

Het afronden van de zesde stap moet tevens voorzien in de opstart van een nieuwe PDCA-cyclus. Zo kan een beweging naar continuous improvement worden bewerkstelligd.

Het consequent volgen van zes op zich simpele stappen moet de QHSE-manager (en daarmee het management dat hij informeert en adviseert) het comfort geven in control te zijn over de compliancy van assets en veiligheidssystemen, ofwel PIR. Zo kan compliancy veelomvattend zijn, maar niet ingewikkeld en prima beheersbaar. Tip voor Seveso-bedrijven: vraag uw contractors in hoeverre ze bijdragen aan uw gevoel van PIR. U slaapt er beter van.